

Prevenција: Školski preventivni program suzbijanja zlouporabe sredstava ovisnosti (promicanje zdravlja, jačanje samopouzdanja i socio-emocionalnih vještina)

Provoditelj: Industrijsko-obrtna škola Pula

Godina provedbe: 2018

Kratki opis programa

Program je usmjeren na promicanje zdravih životnih navika kod srednjoškolske populacije učenika te na razvoj jačanje samopouzdanja i socio-emocionalnih vještina. Pomaže učenicima u njihovom zdravstvenom i osobnom razvoju te preventivno djeluje na rizične oblike ponašanja i uporabu sredstava ovisnosti.

Sažetak programa

Program ima u prvom redu univerzalnu razinu prevencije, odnosno provodi se sa svim učenicima kroz odgojno-obrazovni rad u redovnoj nastavi, na satovima razrednog odjela, putem izvannastavnih aktivnosti te kroz predavanja i radionice za učenike i roditelje. Na satovima razrednih odjela i pojedinih nastavnih predmeta (Hrvatski jezik, Etika, Tjelesna i zdravstvena kultura) obrađeni su različiti sadržaji vezani uz rizična ponašanja mladih, kao i sadržaji zdravstvenog odgoja vezani uz promicanje pozitivnih životnih vrijednosti, bavljenja sportom i stjecanja zdravstvenohigijenskih navika. S učenicima se obrađuju teme koje se odnose na opasnosti od zlouporabe sredstava ovisnosti (pušenje, alkohol, droge, kocka i klađenje), vršnjačkog nasilja, rješavanja sukoba i tolerancije. Navedene teme realiziraju se i u suradnji sa stručnim djelatnicima Zavoda za javno zdravstvo - odjelom za prevenciju i zaštitu mentalnog zdravlja, Službom prevencije MUP-a i liječnicom školske medicine. Školski preventivni program obuhvaća i specifične mjere i intervencije (individualna stručna pomoć i savjetovanje) za učenike s poremećajima u ponašanju i njihove roditelje/skrbnike, kao i za učenike koji su pod znatno većim rizikom za uporabu sredstava ovisnosti zbog otežanih obiteljskih uvjeta i/ili teških životnih situacija i poteškoća.

Tijekom II. polugodišta školske 2017./18. god. desetak je učenika I. razreda prisustvovalo tribini za učenike vezano za temu ovisnosti, a voditelj tribine koja je održana u Gradskoj knjižnici Pula bio je dr. Slavko Sakoman.

Za učenike III. razreda održano je više edukativnih predavanja i radionica iz područja prometne kulture i prevencije rizičnog ponašanja u prometu, pod nazivom „Predavanja za mlade vozače“ i „Sigurna vozačka dozvola“. Radionice su proveli stručni djelatnici PU Pula i članovi udruge „Status M“.

Tijekom 2018. godine ostvarili smo suradnju sa Sigurnom kućom Istra. Za učenike II. razreda održana su predavanja i radionice pod nazivom „Nasilje u adolescentnim vezama“. Voditeljice su bile psihologinja i stručna suradnica Sigurne kuće Istra.

Učeni i nastavnici naše škole sudjelovali su i tijekom 2018. godine u projektu Zavičajne nastave, na temu istarskih kašuna. Tijekom II. polugodišta intenzivno se radilo na izradi suvenira, provedeni su planirani izleti i održane prezentacije u Spomen domu u Pazinu. U projektu su sudjelovali učeni i nastavnici graditeljske i elektrotehničke struke i praktične nastave. Kroz navedeni projekt učeni su se osposobljavali za timski rad, razvijali su samopouzdanje, odgovornost i kreativnost, kao i svijest o očuvanju materijalne i kulturne baštine te smisao za estetiku. Učeni su cijelo vrijeme imali aktivnu ulogu, od izvedbe projekta i praktičnih radova do završne prezentacije projekta na županijskoj razini. Važno je što smo kroz projekt imali priliku razvijati i ojačavati povezanost učenika sa školom i doprinijeti razvoju i kvaliteti međusobnih odnosa.

Na početku školske 2018./19. godine provedena je opservacija i prikupljanje podataka o zdravstvenim, socijalnim, obiteljskim i drugim karakteristikama učenika I. razreda. Održane su tematske sjednice razrednih vijeća radi dogovaranja i usklađivanja odgojno-obrazovnih postupaka prema određenim rizičnim skupinama učenika (učeni sa teškoćama u razvoju, učeni bez roditeljske skrbi, koji borave u pojedinim domovima za djecu u gradu Puli, učeni s određenim zdravstvenim poteškoćama, učeni koji postižu slab uspjeh u školi, učeni koji imaju neke druge posebnosti – obiteljske, socijalne...).

Povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti održana je tribina za učenike drugih razreda naše škole na temu „Ovisnost“. Za roditelje učenika II. razreda održano je stručno predavanje s temom „Uloga obitelji u prevenciji ovisnosti i rizika njihovog ponašanja. Tribinu za učenike i predavanja za roditelje održao je stručni djelatnik Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije – Služba za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja.

Za učenike I. razreda održana su u suradnji sa stručnim djelatnicima Odjela za prevenciju PU Istarske, predavanja na temu „Ovisnost i zlouporaba droga“ u skladu s preventivnim nacionalnim projektom „Zdrav za pet“.

Učenicima III. razreda naše škole sudjelovali su s nastavnicama hrvatskog jezika na filmskim matinejama u kinu Valli te su pogledali film „Oslo“ vezano za prevenciju ovisnosti.

Za učenike III. razreda održano je edukativno predavanje na temu „Transplantacija i doniranje organa“

Za učenike III. razreda također su provedena predavanja / radionice na temu „Trgovanje ljudima“, a proveli su ih stručni djelatnici PU Istarske.

U suradnji sa udrugom „Odiseja“ organizirane su edukativne, interaktivne radionice za roditelje učenika I. razreda pod nazivom „Uspješno roditeljstvo“, koje su održale voditeljice i stručne suradnice pedagoginje. Radionice za roditelje održane su kroz osam tjednih susreta u poslijepodnevnim satima, u trajanju od dva sata i s temama:

-Kako se bolje nositi sa brigama i strahovima koji su dio promjena koje donosi školovanje, ali i različite životne situacije;

-Kako se bolje razumjeti, komunicirati i kako ostati u što boljem odnosu sa svojim djetetom;

-Važnost razvoja samopouzdanja u odrastanju djeteta;

-Suradnja roditelja sa školom

Učenicima naše škole ispunjavali su upitnik vezano za istraživanje u projektu pod nazivom: „Pozitivan razvoj adolescenata u Hrvatskoj“.

Razrednici i stručna suradnica pedagoginja kontinuirano su radili s učenicima rizikovitog ponašanja i njihovim roditeljima (skrbnicima, odgajateljima) kroz pojedinačni i savjetodavni rad. Nastojali smo pomoći učenicima koji imaju poteškoće a sa učenicima i učiteljima izostancima iz škole, a s učenicima se razgovaralo i o sadržajima vezanim za komunikacijske vještine, toleranciju i nenasilno rješavanje sukoba. Ostvarena je suradnja sa stručnim djelatnicima Centra za socijalnu skrb, Službom za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije te s liječnicima školske medicine.

1. Županije provedbe

Istarska

2. Datum početka i završetka programa

Datum početka: 1.1.2018.

Datum završetka: 31.12.2018.

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici

ne

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provođenju istog ili sličnih programa

Mjesto provedbe programa: Industrijsko-obrtnička škola Pula

Godina u kojoj se program provodio: 2018.

Broj obuhvaćenih korisnika: 176

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora

Izvor programa: Originalni program

Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet: Okvirni program ŠPP Ministarstva prosvjete i sporta sukladno Nacionalnoj strategiji prevencije zlouporabe droga

7. Razina preventivnih intervencija

Univerzalna

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren

Škola

9. Rizici i zaštitni imbenici na koje program cilja

Rizici imbenici: Nesrećno i problematno obiteljsko okruženje;

Izostanak obiteljske podrške i/ili neinkovito roditeljstvo;

Ovisničko ponašanje u obitelji, izostanak roditeljske skrbi;

Učesto neopravdano izostajanje i neuspjeh u školi;

Neprijemno, pretjerano povučeno ili agresivno ponašanje, oskudne socijalne, životne i komunikacijske vještine;

Izloženost učenicima neprijemnim utjecajima životnog okruženja (npr. kladionice u blizini škola) kao i medijska promidžba i poruke (npr. reklame za pivo);

Veze i druženje s vršnjacima rizičnog ponašanja.

Zaštitni imbenici: Pozitivni obiteljski odnosi i uključenost roditelja u život vlastite djece (nadzor nad aktivnostima djece i njihovih druženja, jasna pravila ponašanja i dosljednost u odgoju);

Uspjeh u školi;

Odgojna uloga škole i stvaranje pozitivnog ozračja (poticanje zdravih stilova života kod učenika, razvoj samopouzdanja učenika i pozitivne slike o sebi, socijalnih i komunikacijskih vještina, usmjerenje na društveno prihvatljive oblike ponašanja, pomoć i podrška u rješavanju životnih poteškoća);

Aktivna suradnja roditelja i škole, uključenost roditelja u programe koji podržavaju kvalitetnu komunikaciju i uspješno roditeljstvo;

Aktivna i pozitivna uloga lokalne zajednice u prepoznavanju potreba mladih i suradnja sa obrazovnim institucijama na prevladavanju poteškoća.

10. Procjena potreba

Način provedbe: Opservacija i provedba upitnika na početku nastavne godine u svrhu prikupljanja podataka o zdravstvenim, socijalnim, obiteljskim i drugim karakteristikama učenika prvih razreda. Održani su stručni sastanci na kojima su planirani sadržaji i aktivnosti školskog preventivnog programa.

Očekivani rezultati: Prepoznavanje specifičnih potreba i teškoća učenika, individualna i savjetodavna pomoć u rješavanju problemskih situacija i životnih poteškoća, prevencija svih oblika ovisničkog i društveno neprihvatljivog ponašanja.

11. Trajanje programa

Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima: 35

12. Ciljevi programa

Opis: Ojačati odgojnu ulogu škole kroz osmišljavanje, razradu i provedbu učinkovitih strategija i aktivnosti sa svrhom prevencije rizičnog ponašanja mladih i zlorabe sredstava ovisnosti. Jačati pozitivna iskustva učenika sa školom i predanost učenika u izvršavanju školskih obaveza, učenju i redovitom pohađanju nastave.

Specifični: Poticati suradnju roditelja i škole, pružati roditeljima stručnu pomoć u rješavanju problemskih situacija s djecom. Suradivati s liječnicima školske medicine, Centrom za socijalnu skrb, Zavodom za javno zdravstvo-odjelom za prevenciju i drugim ustanovama ovlaštenim za pružanje stručne pomoći djeci.

13. Ciljana skupina

Srednja škola

14. Korisnici programa

Opis korisnika: Korisnici programa su učenici od I. do III. razreda srednje škole koji se obrazuju za trogodišnja

obrotni ka i industrijska zanimanja. Školu upisuje pretežno muška populacija u enika, premda se možda taj trend polako mijenja s obzirom da su se u školskoj godini 2018./19. u I. razred upisale 3 u enice (jedna u enica upisala je zanimanje automehani ar, a dvije su upisale zanimanje autolimar). Odre en broj u enika nalazi se pod pove anim rizikom za rizi na ponašanja i/ili korištenje nekih od sredstava ovisnosti, kao što su u enici koji dolaze iz socijalno ugroženih obitelji, u enici bez primjerene roditeljske skrbi ili u enici koji su smješteni u pojedinim domovima na podru ju grada Pule. U prvi razred školske 2018./19. godine upisano je 12 u enika s teško ama u razvoju, dok je u drugi i tre i razred upisano 19 u enika s teško ama u razvoju.

Broj korisnika na godišnjoj bazi: 176

15. Metode korištene u programu

Savjetovanje, Predavanje, Tribina, Radionica

16. Program je evaluiran

ne

17. Vrsta provedene evaluacije

Ne

18. Metoda evaluacije

19. Evaluatori

Unutarnji

20. Najvažniji rezultati evaluacije

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokanoj razini

Promoviran: ne

Sadržaj i tijek kampanje:

22. Ukupni prora un programa za jednu godinu provo enja (HRK)

23. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK):

Županijsko financiranje (HRK):

Nacionalno financiranje (HRK):

Drugi izvori (HRK):